

Pietisten.

Utgifwen

af

P. Waldenström.

Tryckningdet tredje årgången.

N:r 3

Maj

1884.

Är arfshunden fördömande?

Denna fråga framkastas nu ofta af de troende, och emedan hon äfwen blifwit stäld till mig med uppmaning, att jag skall gifwa svar i Pietisten, så vill jag säga. Hwad jag derom tycker mig se i Guds ord.

Först vill jag då påpeka, hwad jag ofta försökt framhålla, nämligen att man wanligen betraktar fördömmelsen från en alldeles oriktig synpunkt. Man betraktar den såsom en handling af Gud för att pina den syndiga menniskan till en wedergällning för det, som hon syndat. Från denna synpunkt måste det ju förekomma all oförwillad rättskänsla i förfärlig grad upprörande, att Gud skulle pina en menniska till wedergällning för det, att hon utan sitt förwållande redan af naturen är född med synd. Men ett helt annat utseende får saken, när man förstår, att fördömmelsen ligger deruti, att menniskan genom synden är afskild från Gud samt erfar den pina, som detta tillstånd har med sig. Vi stola försöka behälsa detta med ett annat förhållande.

Det händer ofta, att barn födas med letamliga sjukdomar, och detta till följd af föräldrarnes synder. Dessa sjukdomar kunna förorsaka barnen oerhörda lidanden hela lifwet igenom, såsom erfarenheten vittnar. Om jag nu skulle betrakta dessa lidanden såsom en Guds handling för att pina barnen, så skulle det ju blifwa i högsta grad upprörande. Hvarje förnuftig wareses rättskänsla skulle säga: "Det kan icke wara så". Och dock ser jag dessa lidanden. Jag kan icke förneka deras werklighet utan måste i stället se mig om efter — en annan förklaring. En sådan förklaring finner jag och deri, att menniskotroppen är af Gud så inrättad, att så snart någon del deraf blifwit rubbad, så medför det smärta. Och derwid är det alldeles lifgiltigt, om rubbningen åstadkommits genom eget eller genom andras förwållande. Och i Gud har smärtan sin yttersta grund så till wida, som det är han, som på detta sätt har inrättat menniskotroppen. Men så betraktad kommer saken alls icke i strid med Guds rättfärdighet.

På samma sätt förhåller det sig, när jag kommer in på det andliga området. Gud har så inrättat menniskan, att hon icke kan wara salig utan derigenom, att hon står i ett rätt förhållande till honom. Hvarje rubbning af detta förhållande medför pina, och det utan afseende på, om rubbningen förorsakats af menniskan sjelf eller af någon annan. En sådan rubbning är hvarje syndighet.

Att menniskan födes med onda böjelser, som hon ärfwer, det wisar erfarenheten lika wiht som det, att hon födes med två ögon, två öron o. s. w. Samma erfarenhet wisar också, att icke allenast den allmänna syndigheten utan äfwen särstilda, hos föräldrarne eller de närmaste förfäderna mer kraftigt utvecklade synliga böjelser gå i arf. Deraf kommer det

gamla ordspråket: Äpplet faller icke långt ifrån trädet. Det är en allmän lag i slapelsen, att det, som födes, är af samma art, som det som föder. Men är nu menniskan född med onda böjelser, så står hon genom sjelfwa föbelsen i ett förhållande till Gud, som icke är rätt. Det är icke först i den onda handlingen utan redan i den onda böjelsen, som det syndiga ligger. Och all syndighet utgör en rubbning af det förhållande, hwari menniskan ursprungligen stod till Gud. Hwarje böjelse till det onda är en motsats mot Guds godhet. Först när menniskans alla böjelser äro riktade på det goda, står hon i den fullkomliga öfwerensstämmelse med Gud, som gör en salighet i egentlig mening möjlig.

Men är det nu så, att menniskan genom den medfödda böjelsen till det onda står i motsatt förhållande till Guds fullkomliga godhet, så uteslänger detta henne från saligheten, för så widt saligheten består uti eller förutsätter en fullkomlig öfwerensstämmelse med Gud. Men att sålunda wara uteslängd från saligheten, det är fördömmelse. En frälsning är alltså nödvändig äfwen för det späda barnet. I den ewiga herrligheten skall ingen finnas, som har någon böjelse till något ondt. Alla stola der wara fullkomligt heliga, men den fullkomliga heligheten utesluter hwarje böjelse till ondt. Om det späda barnet skulle tänkas komma till himmelen utan frälsning från den medfödda böjelsen till det onda, så skulle ju i och med det samma böjelser till det onda kunna förekomma — ja hwarför icke och utwedla sig? — i himmelen. Och en sådan mening behöfwa wi väl icke wederslägga. Intet, som är oheligt, skall inkomma i det nya Jerusalem (Uppb. 21: 27). Men att böjelse till ondt är något oheligt, det lär väl icke kunna förnekas.

Men är det nu så, att hos de saliga ingen böjelse till ondt finnes, och att således de späda barnen, om de stola kunna winna salighet, måste frälsas från den böjelse till det onda, som ligger i deras natur, så följer, att allt tal och alla tankar om barnens salighet på grund af deras egen "oskuld" äro oriktiga. Men hwarje frälsning från synd är Kristi werk. Ty i honom bor Gud, och endast genom att komma i förening med honom är det möjligt att komma i rätt förhållande till Gud. Och detta gäller icke blott den uppväxte utan äfwen det späda barnet. Att betrakta arfhynden såsom något ofskadligt för det, att hon är medfödd, det synes mig wara ungefär det samma som att betrakta en medfödd sjukdom såsom ofskadlig för det, att den är medfödd. Men hwem gör det? Erfarenheten lärer något helt annat.

I enlighet härmed är det lätt att förstå, att det alls icke kommer i strid med Guds rättfärdighet eller Guds ord att säga, att "arfhynden fördömer". Twertom står det i full öfwerensstämmelse både med den förre och den senare. Wåra små barn äro hwarken några ofskadliga djur ej heller några heliga änglar, utan de äro menniskor, behäftade med synd och såsom sådana underkastade syndens förbannelse men och med inneslutna i den frälsning, som Gud i Kristus beredt den werld, till hwilken äfwen de höra.

Äter ett ord om fyrkofädernas vittnesbörd.

Med anledning af hwad jag om denna sak skrifwit i Pietisten under förra året (§ 700 följ.) har jag erhållit flere bref, der man sagt ungefär så: "Wi bekväma oss icke om, hwilka de äro, som författat de nytestamentliga skrifterna; dessa skrifter äro lika goda, hwem helst det nu må wara, som har författat dem; om Johannes eller någon annan författat det 1. t. Johannes evangelium, det gör ju ingen förändring i evangeliet sjelft; det blir ej bättre för det, att Johannes författat det, och det blir ej sämre för det, att en annan skrifwit det" o. s. w. Men detta är ju ett grusligt missförstånd. Wi stola belysa saken med några exempel. Om jag t. ex. kan bewisa, att de orden i 1 Joh. 5: 7: "Tre äro de, som vittna i himmelen: fadren, ordet och den helige ande, och de tre äro ett", om jag kan bewisa, att dessa ord icke äro skrifna af Johannes, så måste de afslägnas ur det nya testamentet (hwilket och skett i den nya öfversättningen). Det samma gäller hwarje liknande ställe, t. ex. Mark. 16: 9—20, Joh. 8: 1—11, Apg. 8: 37 o. s. w. På alla sådana bibelställen kan ingen wißhet, ingen lära byggas. Men detta gäller icke blott enskilda ställen, utan det gäller äfwen hela böcker med precis samma kraft. Besinnes en hel nytestamentlig bok wara väkta d. w. s. skrifwen af en annan författare än den, hwars namn hon bär, så träffas denna bok af precis samma dom som en enskild bibelvers, som besinnes wara väkta. Man kan ingenting bygga på henne. Är alltså t. ex. Johannes evangelium icke skrifwet af Johannes utan af någon annan, af en för oss obekant författare, då kan jag icke lita på den boken. Jag kan då icke till, hwad som står i henne, säga: Så talar Gud, eller: Så talar Jesus. Tänk om aldrig

Jesus sagt det, som der lägges i hans mun, eller gjort det, som der berättas om honom! Kanste har Jesus aldrig sagt: Så älskade Gud werlden, att han gaf sin ensöbde son o. s. w.; kanste har han aldrig sagt: Den mig ser, han ser fadren o. s. w. Kanste är berättelsen om Bazari uppväxelse bara en wader saga o. s. w. Ja, huru skall jag kunna wara wiß derom, ifall jag ej känner, hwem bokens författare är? Och precis det samma gäller alla de öfriga nytestamentliga böckerna. Äro de icke omedelbart eller medelbart apostoliska skrifter d. w. s. antingen skrifna af apostlarna sjelfwa eller enligt deras undervisning af deras lärjungar (såsom Marci och Lukas evangelier), så kan jag på dem ingenting bygga. Jag kan då aldrig säga: "Så och så säger Herren", och dertill anföra ett ord ur Mattei evangelium, utan jag måste i stället säga: "Så och så berättar författaren till det så kallade Matteusevangeliet; men hwem han är, det weta wi icke; och hwad tillit man kan sätta till hans berättelse, weta wi icke heller". Tänk, på hwilken hal is wi då komma att stå! Nej, äro icke de nytestamentliga skrifterna apostoliska, så återstår för oss intet annat än att lemna den kristna tron och i stället börja på att — filosofera, bäst wi förstå.

Nu deremot hwilar vår wißhet om dessa skrifterns sanning derpå, att wi weta, att de äro apostoliska. Men hwaraf weta wi det? Svar: af intet annat än den äldsta kyrkans vittnesbörd, sådant detta är åt oss förwaradt i de äldsta kyrkofädernas skrifter. Tag nu bort detta vittnesbörd och säg sedan, hwar wi stå! Man må wara glad och tacka Gud, att denna fråga ännu ej börjat uppröra vårt kristna folk. Men ju ifrigare man i barn-dopsfrågan lär de troende att djärft förakta den äldsta kyrkans vittnesbörd, desto hastigare skall den andra frågan komma öfwer oss. Och då får man se, huru det går, när man skall börja bygga upp de nytestamentliga skrifternas äkthet på grundwalen af ett vittnesbörd, som man först lärt sig att rätt grundligt förakta. Den, som är klok, tage sig till wara i tid.

Om späda barns dop.

Hvem skall döpa dem? Det är en fråga, som nu ofta framkastas af sådana troende, som tro, att i dopet ligger en annan och högre wälsignelse än den att endast wara en symbolist handling eller ett bekännelse-tecken, och som därför icke wilja, att deras små barn skola gå miste om denna wälsignelse. Somliga anse, att de böra låta presterna döpa dem, andra åter kunna för sitt samwetes skull icke göra det. Är presten ogudaktig, så rygga de tillbaka för att anlita honom; är han åter troende, så måste han dock förrätta dopet efter ett formulär, hwari åtskilligt förekommer, som för många troende föräldrar är anstötligt. Man måste i begge fallen respektera hwaras och ens öfwerlygelse. Går en broder till presten med sitt barn, så må man låta honom gå. Det är mycket illa, när någon för detta warder af andra troende begäbbad. Kan han icke gå till presten, så låt honom njuta samma rätt till samwetsfrihet. Men hwem skall då döpa? Närmast ligger det till hands att svara, att evangelii predikanter böra göra det. Sådant ser man af de bibliska exemplen. Jag tror också, att predikanterna icke böra undandraga sig att göra det, när de dertill anmodas. Ett annat sätt är, att de troende på en ort till detta werk utse någon gudfruktig broder inom sin egen krets. Der de troende hafwa församlings-föreståndare, är det ju mycket naturligt, att en sådan dertill utses. Och han bör då åtaga sig det. Dock om han af en eller anledning icke kan det, så må en annan wäljas. Men om ingen will åtaga sig ett sådant församlingens uppdrag, huru skall en fader då göra? Då må han döpa det sjelf. De judiska fäderna omsturo sjelfwa sina barn. "Ja, säger någon, då är det ju bäst, att fadren i hwarje fall döper sitt barn sjelf." Men detta är lättare sagdt än gjordt. Det är icke många fäder, som hafwa mod dertill. Degutom äro utan twifwel garantierna för, att allting går friskt och rätt till, wida större, om en dertill af bröderna utsedd person gör det, än om hwarje fader sjelf gör det.

Men huru skola de då döpas? Det kan se mycket enkelt. Det behöfves icke annat, än att man beder till Gud för barnet och sedan antingen neddoppar eller begjuter det med de orden: "Jag döper dig till Fadrens, Sonens och den helige Andes namn". Sedan lägger man händer på det och wälsignar det. Jag förstår mycket väl den smärta, som våra prestes måste känna, när några troende ej anlita dem wid sina barns dop. Men jag är öfwerlygad derom, att om de troende fäderna ödmjukt och gudfruktigt göra, hwad de göra, om de göra det på ett sätt, som wisar, att det för dem werkligen är en samwets sak och icke bara trots eller sjelfswäld, så skola presterna snart inje sin pligt att för andras samwete hafwa samma respekt, som de af andra begära för sitt eget. Men derpå hänger det, att intet sker på ett lättfinnigt och otärdigt sätt utan i ett heligt sinne och på ett heligt sätt.

Tillkännagifwande.

Nya Testamentet.

Ny öfversättning med förklarande anmärkningar

af

P. Waldenström.

Äf detta verk kan tredje häftet icke utkomma inom den utlofwade tiden, hwilket beror derpå, att tryckeriet varit öfverhopadt med arbete. Emellertid äro två art färdiga, och då författaren redan längesedan aflemnat allt manuskript, så är wäl att hoppas, att de två återstående arken skola kunna göras färdiga, så att häftet utkommer i förra hälften af Juni.

Pietistens Expedition.

Från A. L. Normans Förlags-Expedition har nyk utkommit en godt-föpsupplaga af

Bibeln

med gamla testamentet enligt Bibelformissionens öfversättning år 1878 och nya testamentet i öfwerensstämmelse med normalupplagan enligt Kongl. Cirkuläret den 19 Oktober 1883 utgifwen af Bibelformissionen. Pris 4 kronor per exemplar bundet i skinnband med guldsnitt och 3 kronor 50 öre per exemplar i skinnband utan guldsnitt. När minst 10 ex. requireras på en hand, nedsättes priset med 50 öre per exemplar.

Nya Testamentet (swenskt stil)

i öfwerensstämmelse med normalupplagan. Pris inb. i flotband 80 öre per ex. med 25 % rabatt.

Nya Testamentet (swenskt stil)

enligt normalupplagan, tillika med Psaltaren,

enligt Bibelformissionens öfversättning år 1878. Pris inb. i flotband 1 krona 30 öre med 25 % rabatt.

Snart utkommer:

Nya Testamentet (latinskt stil)

enligt normalupplagan. Pris inb. i flotband 90 öre.

Nya Testamentet (latinskt stil)

i öfwerensstämmelse med normalupplagan, tillika med Psaltaren,

enligt Bibelformissionens öfversättning år 1878.

Pris inb. i skinnband.....	1 krona 70 öre.
" " i flotband	1 " 25 "

med 25 % rabatt.

Requisitioner torde insändas till A. L. Normans Förlags-Expedition, Stockholm.